

2. ขบวนการแพทย์ชนบทไทยได้รับรางวัลแมกไซไซ

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2567 มูลนิธิรามอนแมกไซไซ แห่งประเทศฟิลิปปินส์ ได้ทำพิธีประกาศ มอบรางวัลรามอนแมกไซไซ (Ramon Magsaysay Award) ครั้งที่ 66 ให้กับผู้มีผลงานดีเด่นต่อมนุษยชาติในทวีปเอเชีย โดยผู้ที่มีผลงานดีเด่นดังกล่าว ได้แก่ Karma Phuntsho จากภูฏาน Miyazaki Hayao จากญี่ปุ่น Nguyen Thi Ngoc Phuong จากเวียดนาม Farwiza Farhan จากอินโดนีเซีย และขบวนการแพทย์ชนบทจากประเทศไทย โดยมูลนิธิรามอนแมกไซไซ อาจเรียกได้ว่าเป็น Nobel Peace Prize of Asia โดยเริ่มให้รางวัลมาตั้งแต่ปี 1957 เพื่อระลึกถึงคุณความดีและความตั้งใจของอดีตประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ที่มอบให้แก่บุคคลหรือองค์กรที่ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมในทวีปเอเชีย ทั้งนี้ ขบวนการแพทย์ชนบทของไทยได้มีบทบาทขับเคลื่อนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องกว่าครึ่งศตวรรษ 48 ปี โดยกลไกสำคัญ 4 องค์การ คือ ชมรมแพทย์ชนบท มูลนิธิแพทย์ชนบท และกลุ่มสามพราน โดยผลงานที่เป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล คือการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศไทย และการเฝ้าระวังป้องกันการคอร์รัปชัน¹ รางวัลแมกไซไซจึงถือเป็นพลังขับเคลื่อนที่สร้างแรงบันดาลใจครั้งสำคัญให้การปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศไทย ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับรางวัลแมกไซไซแล้วจำนวน 24 ท่าน/องค์กร อาทิ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศ.นพ. ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์กฤษฎา ไกรสินธุ์

ต่อมา ในวันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2567 ผู้แทนของขบวนการแพทย์ชนบทไทย 4 ท่าน คือ นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ นพ.เกรียงศักดิ์ วัชรนุกุลเกียรติ และ นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ได้เดินทางไปรับรางวัลแมกไซไซ ณ Ramon Magsaysay Auditorium ที่ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีตัวแทนขบวนการแพทย์ชนบทไปร่วมเป็นสักขีพยานและร่วมแสดงความยินดี ประมาณ 30 คน ทั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกในรอบ 66 ปีแห่งการมอบรางวัล ที่มูลนิธิรามอนแมกไซไซ มอบให้แก่ ขบวนการ (movement) เพราะงานนี้เป็นผลงานของกลุ่มบุคคลจำนวนมาก เป็นพลังร่วมของ “ขบวนการ” ที่นำโดยบรรดาแพทย์หนุ่มสาวและบุคลากรอื่นๆ ทั้งปฏิบัติงานในและนอกชนบทอีกเป็นจำนวนมาก ที่ลงมือ ขับเคลื่อน และเกิดผลประจักษ์จากอดีตยาวนานต่อเนื่องถึงปัจจุบันและอนาคต โดยอาศัยพลังร่วมของภาครัฐ ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจเรียกได้ว่าเป็น “ขบวนการพัฒนาระบบสุขภาพเพื่อคนจน”²

โดยในโอกาสนี้ มูลนิธิรางวัลแมกไซไซ ได้เชิญ นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ เป็นผู้บรรยายสาธารณะ (public lecture) เรื่อง “เส้นทางสู่บริการสาธารณสุขก้าวหน้า ตามวิถีของขบวนการแพทย์ชนบทไทยด้วย

ขบวนการแพทย์ชนบท ได้รับการยกย่องจากความมุ่งมั่นทำงานจนประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) **การพัฒนาระบบสาธารณสุขในชนบท** กลุ่มแพทย์ชนบทและบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทำงานอย่างเสียสละในพื้นที่ชนบทที่ขาดแคลนทรัพยากรทางการแพทย์ เน้นการกระจายการเข้าถึงบริการสุขภาพให้ครอบคลุมถึงคนยากจนในพื้นที่ห่างไกล

(2) **การส่งเสริมความเสมอภาคในระบบสุขภาพ** ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพระหว่างเมืองกับชนบท และเป็นตัวอย่างสำคัญของการผลักดัน ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาทรักษาทุกโรค) โดยทำงานกับทุกภาคส่วน รวมทั้งภาคประชาสังคมด้วย

(3) **การสร้างเครือข่ายการแพทย์ระดับชุมชน** ขบวนการแพทย์ชนบททำงานร่วมกับหน่วยงานในชุมชน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข และโรงพยาบาลชุมชน และมีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน

(4) **การปกป้องความเป็นธรรมในระบบสุขภาพ** ขบวนการนี้เป็นกระบอกเสียงในการผลักดันนโยบายสาธารณสุขและต่อต้านการแทรกแซงที่ไม่เหมาะสมของผู้เข้ามาแสวงประโยชน์อันมิชอบในระบบสุขภาพ ดังนั้น ขบวนการแพทย์ชนบทจึงมีบทบาทช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับเครือข่ายสุขภาพในประเทศต่างๆ ในการพัฒนาระบบสาธารณสุข การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยลดอัตราการป่วยและเสียชีวิตผ่านการรักษาและการป้องกันโรค และการพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ โดยขยายโอกาสการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุขอย่างเป็นรูปธรรม³

(จากซ้าย) นพ.เกรียงศักดิ์ วัชรนุกุลเกียรติ นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ และ นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ ผู้แทนของขบวนการแพทย์ชนบท เข้าร่วมรับรางวัล ณ ประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา: https://theactive.thaipbs.or.th/news/public-health-202411167fbclid=IwY2xjawJsXvleHRuA2FlbQlxMAABHsRN19X-dt_e_JQjCUTHvJUAabmRlY1Y19wVSHMQB8NlRuzD3HrcWpU_h6j_oem_WYw0ryE60v1TVNjrgDLA